

דף ח' ע"א

משנה ד': הריני נזיר כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים הרי זה נזיר עולם ומגלח אחת לשלשים יום רבי אומר אין זה מגלח אחת לשלשים יום ואיזהו מגלח אחת לשלשים האומר הרי עלי נזירות כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים.

- לפי תנא קמא, אדם שנדר נזירות בהשוואה לשיער, עפר או חול ים – הרי הוא נזיר עולם, ועליו לגלח פעם אחת בשלושים ימים, ולפי ר' יהודה, הנזירות תחול רק אם במקום לומר "הריני נזיר" יאמר: "הרי עלי נזירות" – הוא נזיר.

הריני נזיר מלא הבית או מלא הקופה בודקין אותו אם אמר אחת גדולה נזרתי נזיר ל' יום ואם אמר סתם נזרתי רואין את הקופה כאילו היא מלאה חרדל ונזיר כל ימיו.

- אדם שנדר במילים "הריני נזיר כמלא הבית" או "הריני נזיר כמלא הקופה", אם התכוון לאחת גדולה – הרי הוא נזיר לשלושים יום בלבד, אך אם אמר סתם – מתייחסים לקופה כאילו היא מלאה גרגירי חרדל קטנים, והרי הוא נזיר לעולם.

הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני אומדין כמה ימים מכאן עד מקום פלוני אם פחות מל' יום נזיר ל' יום ואם לאו נזיר כמנין הימים.

- כפי ששנינו בדפים הקודמים, אם אדם נדר נזירות ממרחק מסוים, אם זמן המרחק פחות משלושים יום – הרי הוא נזיר שלושים יום, ואם לא – כמניין זמן המרחק בימים.

הריני נזיר כמנין ימות החמה מונה נזירות כמנין ימות החמה אמר רבי יהודה מעשה היה כיון שהשלים מת.

- אדם שנדר נזירות "כמנין ימות החמה" – הרי הוא נדר מספר נזירות, שכל אחת מהן בת 365 ימים.

גמרא: רואין את הקופה כאילו מלאה חרדל ונזיר כל ימיו ואמאי וליחזייה כאילו מלאה קישואין ודלועין ותיהוי ליה תקנתא אמר חזקיה במחלוקת שנויה ור"ש היא דאמר אדם מכניס את עצמו לדבר שספיקו חמור מודאי דתניא הריני נזיר ע"מ שיהא בכרי זה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד ר"ש אוסר שספק נזירות להחמיר **ר' יהודה מתיר שספק נזירות להקל** רבי יוחנן אמר אפילו תימא רבי יהודה התם לא נחית ליה לנזירות הכא נחית ליה לנזירות במאי לסלוקיה מיניה אמאי לא ליחזייה לקופה כאילו מלאה קישואין ודלועין ותיהוי ליה תקנתא הא ס"ד נזירות הוא דקביל עילויה דר' יהודה סבר לה כרבי דתנן רבי אומר אין זה מגלח אחת לשלשים יום ואיזהו שמגלח אחת לשלשים יום האומר [הרי] עלי נזירות

כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים ורבי יהודה מי סבר לה כרבי והתנן הריני נזיר כמנין ימות החמה וכו'.

- שנינו במשנה כי אם אדם נדר נזירות "כמלא הקופה" - אם אמר סתם נזרתי - רואין את הקופה כאילו היא מלאה חרדל ונזיר כל ימיו. אם כן, מדוע לא נתייחס לכמות הנמצאת בקופה ככמות קטנה יותר כמו למשל קישואים או דלועים? אלא זו שיטת ר' שמעון, הסובר כי ספק נזירות להחמיר, בניגוד לרבי יהודה שסבר שספק נזירות להקל (והלכה כמותו).

דף ח' ע"ב

א"ר יהודה מעשה היה וכיון שהשלים מת אי אמרת בשלמא נזירות קא מקבל עליה היינו טעמא דכיון דהשלים מת אלא א"א חדא נזירות קבל עילויה מי הוי השלמה כלל ועוד מי סבר לה כרבי והא תניא רבי יהודה אומר הריני נזיר מנין הילקטי קיץ ומנין שבלי שמיטה מונה נזירות כמנין הילקטי קיץ וכמנין שבלי שמיטה מנין שאני ומי שאני ליה לרבי מנין והתניא הריני נזיר כמנין ימות החמה מונה נזירות כמנין ימות החמה כימי הלבנה מונה כימי הלבנה רבי אומר עד שיאמר נזירות עלי כמנין ימות החמה וכמנין ימות הלבנה רבי יהודה סבר לה כותיה בחדא ופליג עליה בחדא סבר לה כותיה בחדא נזירות קביל עילויה ופליג עליה בחדא דאילו רבי יהודה שני ליה מונה ורבי לא שני ליה מונה.

- שנינו כי ר' יהודה סיפר כי היה נזיר שנדר נזירות כמנין ימות החמה, ובסופו של דבר – מת. אפשר לומר שאכן אותו נזיר קיבל עליו נזירות רבות ובעקבות כך מת, אלא אם נאמר שנזירות אחת בלבד קיבל על עצמו – מדוע ר' יהודה השתמש במילה "השלים", לדבר שעל פניו אינו כדעתו. וכן מצינו קודם לכן שרבי יהודה סבר כמו רבי יהודה הנשיא, והאם ייתכן לומר כך? והרי שנינו כי לפי ר' יהודה אדם שנדר נזירות כמנין תילי תאנים המונחות לייבוש – הרי הוא מונה נזירות לפי הכמות, אם כן, ר' יהודה לא סבור שמקבל על עצמו נזירות אחת ארוכה! אלא ההבדל הוא שבברייתא זו הנודר הדגיש את כמות הנזירות "כמנין", כלומר שבאמת כוונתו הייתה לנדור כמה נזירות, ואילו בברייתא הקודמת, כוונתו הייתה לנזירות אחת ארוכה.

ת"ר הריני נזיר כל ימי חיי הריני נזיר עולם הרי זה נזיר עולם אפילו מאה שנה אפילו אלף שנים אין זה נזיר עולם אלא נזיר לעולם.

ת"ר הריני נזיר ואחת מונה שנים ועוד מונה שלש ושוב מונה ארבע פשיטא מהו דתימא ושוב כי כולהו והויא ליה שית קמ"ל דלא.

- אדם שנדר נזירות במילים "הריני נזיר ואחת" – הרי הוא נדר שתי נזירות. ואם הוסיף ואמר כך "הריני נזיר ואחת ועוד" – נדר שלוש נזירות, ואם הוסיף ואמר "הריני נזיר ואחת ועוד שוב" – ארבע נזירות. הוצרך להדגיש לנו הדבר

הזה, שמא נאמר שהמילה "שוב" מתייחסת לכל שאר כינויי הנזירות, וע"י כך נדר שש נזירות.

ת"ר הריני נזיר סומכוס אומר הן אחת דיגון שתיים טריגון שלש טטרגון ארבע פונטיגון חמש.

- אדם שנדר נזירות אחת או יותר ואמר את המספר במספרים בשפה היוונית – הרי הוא נזיר לפי המספר שהתכוון אליו: "הן" – נזירות אחת, "דיגון" – שתי נזירות, "טריגון" – שלוש, "טטרגון" – ארבע, "פונטיגון" – חמש.

ת"ר¹ בית עגול דיגון טריגון פונטיגון אינו מטמא בנגעים טטרגון מטמא בנגעים מ"ט למטה הוא אומר (ויקרא יד, לז) (קיר קירות למעלה הוא אומר קיר קירות הרי כאן ארבע.

- בהקשר לברייתא שהובאה קודם, בית שאין בו ארבעה קירות – לא נטמא בטומאת נגעים, לפי שנאמר: "וְרָאָה אֶת הַנֶּגַע וְהֵנָּה הַנֶּגַע בְּקִירָת הַבַּיִת" (ויקרא י"ד ל"ז), וכן נאמר שם: "וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי וְרָאָה וְהֵנָּה פֶּשֶׁה הַנֶּגַע בְּקִירָת הַבַּיִת" (שם פס' ל"ט), והרי מיעוט רבים שווה שניים, ומכאן שהבית נטמא רק אם יש בו ארבעה קירות.

אליבא דהלכתא – בבלי נזיר: הלכות נזירות

ספק נזירות להקל

הריני נזיר ע"מ שיהא בכרי זה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד ר"ש אוסר שספק נזירות להחמיר ר' יהודה² מתיר שספק נזירות להקל (ח' ע"א).

וכן האומר הריני נזיר אם יהיה בכרי זה מאה כור והלך למודדו ומצאו שנגנב או שאבד אינו נזיר וכן כל כיוצא בזה שספק נזירות להקל (נזירות ב' ט').

בית שיש בו ארבע קירות לא פחות ולא יותר נטמא טומאת

נגעים

ת"ר³ בית עגול דיגון טריגון פונטיגון אינו מטמא בנגעים טטרגון מטמא בנגעים מ"ט למטה הוא אומר (ויקרא יד, לז) (קיר קירות למעלה הוא אומר קיר קירות הרי כאן ארבע (ח' ע"ב).

אין הבית מטמא בנגעים עד שיהיה בו ארבע אמות על ארבע אמות או יתר ויהא לו ארבעה כותלים והוא בנוי בארץ באבנים ועפר ועצים שנאמר את אבניו ואת עציו ואת עפרו אבל אם היה בו פחות מארבע אמות על ארבע אמות או שהיה עגול או שהיה בעל שלשה כותלים או בעל חמשה או שהיה בנוי בספינה או תלוי על ארבע קורות אינו מטמא בנגעים היה בנוי על ארבעה עמודים מטמא בנגעים (הלכות טומאת צרעת י"ד ו').